

Bulid – tätortsnära naturreservat

Uddevalla lokalavdelning av Friluftsförbundet anser det angeläget att Bulidsområdet bevaras för friluftslivet och den biologiska mångfalden – i första hand som naturreservat.

Bulid utgör redan idag en betydande del av det tätortsnära naturområdet Herrestadsfjället, och bör även i framtiden skyddas från påverkan som kan äventyra områdets höga natur- och friluftsvärden. Målet bör vara att fortsatt säkra helheten i det landskap som övergår från stadsbebyggelse, odlingslandskap med öppna områden och skog i mindre skala mot de mer vildmarksartade områdena i norr och väst.

Två huvudsakliga utgångspunkter finns för Friluftsförbundets uppfattning.

- **Friluftslivet**, såväl inom Friluftsförbundet som inom andra föreningar och även oorganiserat bland allmänheten, ser idag området som en given resurs för verksamheten. Området har också möjligheter att utvecklas positivt genom närheten till staden och är därmed viktigt för folkhälsa, spontana aktiviteter, upplevelser och föreningslivets framtid.

Ett fortsatt, framtida skydd, t ex genom reservatsbildning skulle även främja möjligheten att bedriva friluftsliv inom ramarna för ett hänsynsfullt och ekologiskt och socialt hållbart förhållningssätt. Ökad användning och varsam utveckling kan också på sikt ge positiva effekter för besöksnäringen. Områdets omfattande helhet och mångsidighet kan vara en stor resurs och skyddet skapar förutsättningarna för goda lösningar.

- **Naturvärdena** inom området är viktiga utöver de rent biologiska bevarandevärdena, då de ger en hög kvalitet – byggt på kunskap – även i friluftslivet, med riktade vandringar etc. Hit hör också de möjligheter som kan finnas för att bedriva ett skogsbruk med metoder som är alternativ till de idag vanliga.

Genom bevarande (eventuellt kombinerat med varsam restaurering av biotoper), hyggesfritt skogsbruk och kanske genom försök med körning med häst i delar av området etc. kan i framtiden värden som är viktiga såväl för naturvärden som för det aktiva friluftslivet skapas. Detta kan resultera i ett område för skoglig utveckling, som också ger pedagogiska möjligheter.

Naturskyddsföreningen och **Friluftsförbundet** har idag ett nära samarbete kring skogsfrågor i vidare mening, och vi delar uppfattningen att området har stor vikt både för bevarandet och utvecklandet av den biologiska mångfalden och för motion, avkoppling, friluftsliv och naturturism. Samverkan finns även med andra föreningar kring utvecklingen av friluftslivets aktiviteter i området. Även folkhälsoarbetet i allmänhet har en resurs här och närheten till staden ger goda miljöaspekter genom kollektivtrafik, cykel- och gångvägar etc.

Uddevalla Lokalavdelning av Friluftsförbundet vill aktivt medverka i arbetet med att ge Bulidsområdet ett fortsatt skydd för naturvärden som finns idag och att ge fortsatt tillgänglighet för friluftslivet, genom att ett naturreservat bildas.

Bulids resurser och möjligheter

Bulid är idag ett område som flitigt används av Uddevallabor och besökare, och som utgör ett sammanhållet område tillsammans med de angränsande två kommunala naturreservaten **Herrestadsfjället I** och **Herrestadsfjället II**. Tillsammans ger de tre områdena en stor sammanhängande vildmark som gränsar mot stadsbebyggelsen samtidigt som det innehåller orörda viddar, och omfattar många olika natur- och

kulturlandskapstyper. Området har sedan länge haft ett visst – informellt – skydd genom att militärens verksamhet har begränsat annan exploatering och produktionsskogsbruk, samtidigt som det gamla kulturlandskapet hållits öppet, och genom att allmänheten haft tillgång till området när inte militär aktivitet pågått.

Området har naturvärden som är värda att ta till vara enligt den inventering som gjorts i november 2014 och där kunskapen kan kompletteras med lokal botanisk kunskap.

Stora delar av Herrestadsfjället är idag klassat som riksintresse för friluftsliv medan Bulid har ett skydd genom riksintresse för militära ändamål. Bulid bör införlivas i det befintliga riksintresseområdet för friluftsliv. Tillsammans med reservaten Herrestadsfjället I och Herrestadsfjället II skapas en ovanligt stor sammahängande yta för södra Sverige där många biotoper bildar ett varierat landskap med både bevarandevärda och pedagogiska värden för friluftslivet. Fragmentarisering minskas och artspridning främjas.

Kombinationen av svårtillgänglig vildmark och mer lättillgänglig kulturmark ger möjligheter att låta friluftslivet utvecklas utan alltför stor risk för störning eller skada på de biologiska värdena.

Genom tidigare jordbruk och militär verksamhet finns områden som i framtiden kan användas för verksamhet med hårdare tryck på markerna – cykel, ridning, hundsport mm där markbearbetning och iordningställning av banor, spår leder mm kan behövas. Det kanaliseras slitaget till dessa zoner för att spara andra områden. Spår och leder kan i övrigt styras till områden och biotoper där slitage kan kontrolleras.

Möjlig utveckling

Befintlig bebyggelse vid Nyckelås skulle kunna vara grunden för besökscentral, omklädningslokal, kafé etc, samt förråd för maskinpark för underhåll. Parkeringsmöjligheter är också goda där området möter bebyggelsen. Ett naturligt entréområde kan utvecklas.

En utgångspunkt för positiv utveckling inom området är att grupper som ibland riskerar att hamna i konkurrens kan samsas i området. (Häst, hund, vandrare, skidåkning, cykel, löpning mm). Långa åkbara skidspår är möjliga att underhålla. Det är även olyckligt om t ex dagens orienteringsverksamhet och liknande begränsas genom föreskrifterna. En mångfald av aktiviteter kan samsas och förstärka varandra och öka förankringen i föreningslivet.

Bulids vägnät erbjuder tillsammans med övriga leder ett mycket varierat lednät för vandring, cykling etc. – och en möjlighet att lätt nå de inre delarna direkt från stadsbebyggelsen. Vägnätet bör hållas öppet för cykel, skidor, ridning och hästkörning mm. De vägbommar som finns idag bör finnas kvar och begränsa motordriven trafik till det som krävs för områdets skötsel.

En gemensam varsam planering av leder mm kan skapa ett område med stor betydelse för bevarandet, pedagogiken och aktivitetsmöjligheterna. Skyltade vandringsleder mellan typbiotoper kan skapas.

Bulidsområdet bör skyltas och märkas i konsekvens med Herrestadsfjället I och Herrestadsfjället II och övriga leder så att helheten i det tätortsnära vildmarksområdet säkras och stärks som "varumärke".

Bulid ger också möjlighet till ett naturnära skogsbruk med utvecklingsmöjligheter – experiment och resurs för ett hållbart naturskogsbruk. Området kan utvecklas som ett initiativ för den nya skogspolitiken som betonar även hälso- och upplevelsevärden som lönsamma alternativ till traditionellt skogsbruk.

Helheten och exploateringshot

Om Bulid helt eller delvis exploateras för andra syften när militären lämnar området kommer dels en buffert som idag finns till Herrestadsfjället I och Herrestadsfjället II att minska och deras värden naggas i kanten, dels försvåras det friluftsliv som finns där idag.

Plantage- och hyggeskogsbruk bör undvikas.

Vindkraftsutbyggnad som ibland diskuteras bör undvikas just för att behålla områdets obrutna karaktär. Detta gäller framför allt i de centrala delarna och i lägen som äventyrar den obrutna helheten. I vissa kantszoner kan enstaka verk möjligen anläggas. Vi utvecklar gärna tankarna i dialog och diskussion.

Viss omarrondering av marker kan vi se som meningsfulla för att skapa ett sammanhållet område med lätt definierade gränser. Förslag kan presenteras i framtida diskussionen.

Inspiration

Det målmedvetna arbetet i **Örebro** kan noteras som inspiration, där friluftsliv, skogsbruk och odling kombineras med ett aktivt naturvårdsarbete. <http://www.orebro.se/1958.html>

Det går även att dra paralleller med den så kända **Oslomarka** utanför Oslo, i fråga om närhet till staden med avlyst vägnät och leder mellan stugor. <http://ut.no/omrade/4.1253/>

Friluftsförbundets roll

När bevarandet av Herrestadsfjället utmynnade i skapandet av ett naturreservat var Uddevalla lokalavdelning av Friluftsförbundet drivande i frågan och har sedan dess svarat för underhåll av leder och stugor inom reservaten. Såväl Bohusleden, som går genom Reservaten Herrestadsfjället I och Herrestadsfjället II och genom Bulidsområdet, som ett antal lokala leder mellan stugor och sjöar ger en infrastruktur som både tillgängliggör och skyddar. Friluftsförbundet har idag genom avtal med Uddevalla kommun beträffande underhållet och ett gott samarbete kring utvecklingsfrågorna. Vid anläggningen Åleslån drivs kommunens naturskola i nära samarbete och i gemensamt förvaldade lokaler. Uddevalla lokalavdelning är därmed också medlem i Säterbo samfällighetsförening som är ansvarig för tillfartsvägen i närområdet.

Under 2013-2014 gjordes genom Uddevalla lokalavdelning en förstudie finansierad med LEADER-medel, med syftet att se möjligheterna för de ideella organisationerna att gemensamt utveckla och driva aktiviteter riktade till besöksnäringen. Kärnområdet var det egentliga Herrestadsfjället, men styrkan i att se naturreservaten och Bulid som en enhet växte fram. Förstudien stannade vid att inventera möjligheter och se problemområden och presenterade inte några konkreta förslag till exploateringsbara verksamheter. Som en grund för vidare förvaltning och samarbete mellan föreningarna har den kunskap vi samlade och de kontakter som byggdes upp ett stort värde. Se rapport för fördjupning. (http://www.friluftsförbundet.se/c/document_library/get_file?uuid=0ea320ce-7443-42c0-abfa-84248476a4e4&groupId=15356)

Friluftsförbundet samverkar idag med Uddevalla kommun och övriga föreningar inom området för utveckling, underhåll och aktiviteter.

I "Skogsgruppen" under Naturskyddsföreningens drivande hand, deltar vi för en gemensam syn på de skogsfrågor som rör biologisk mångfald, landskapets kvalitet och skogsutveckling. I frågan om Bulid som föreslaget reservat delar vi uppfattningen att bevarande och aktivitet går hand i hand genom spridd och ökad kunskap.

Uddevalla lokalavdelning av Friluftsförbundet är beredda att ta en aktiv roll i arbetet med att forma ett naturreservat där naturskydd, skogsvård och friluftsliv kan samverka och att bidra med vår kunskap. Vi ser gärna att fortsatt planering ger möjlighet för alla natur- och friluftslivets organisationer att delta i dialogen.

Uddevalla 2015-02-01

Hans Rengman
Ordförande

Ingemar Nilsson
Styrelseledamot

FRILUFTSFÖRBUNDET

UDDEVALLA
Nonnens väg 11B
451 50 Uddevalla